

Zprávy / Reports

Jiří A. Svoboda

SANDRA SÁZELOVÁ

Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Viniářská 5, 603 00 Brno

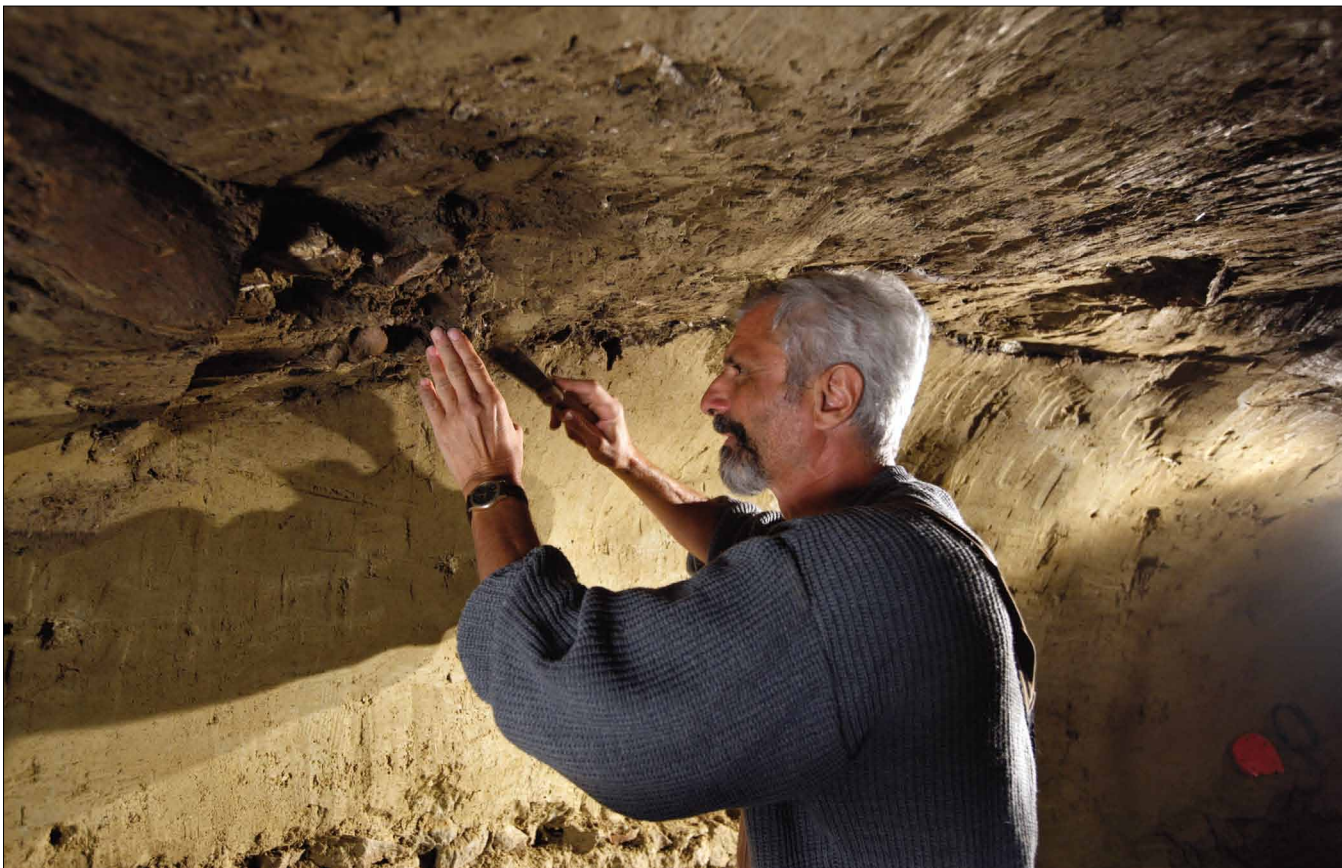
Jiří A. Svoboda je Osobností české paleoantropologie a prehistorie, kterou rozhodně není třeba představovat na žádném paleolitickém kongresu světového významu. Mezi přátelskými pozdravy a rozhovory s Erikem T., Jean-Jacquesem H., Gerhardem W., Christopherem S., Olgou S., Paulem M., Jeane, C., Ofarem B.-Y. či Anatolijem P. D., se totiž vždycky zpovzdálí nesou nasměle přešlapování graduálních i postgraduálních studentů, kteří si naposledy převíjí ve své hlavě, „... na co, že se to přesně chtěli profesora Svobody zeptat.“ Vzhledem k tomu, že je ředitelem Ústavu antropologie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně a vedoucí Střediska pro paleolit a paleoetnologii při Archeologickém ústavu Akademie věd ČR Brno v Dolních Věstonicích, může do určité míry rozhodnout

Na expedici do oblasti centrální Sahary v listopadu 2008. Foto: Martin Frouz.

o jejich budoucí kariéře, alespoň v tom ohledu, zda budou moci nahlédnout do útrob našich sbírek. Díky svému otevřenému přístupu ke všem s kloudnými nápady a přínosnými metodikami, tak učinil z uvedeného střediska prosperující badatelské pracoviště vyhledávané našimi i zahraničními odborníky. Každým rokem tak přijíždí do Věstonic studovat materiál zhruba na dvě desítky zahraničních badatelů, zejména z Velké Británie, Německa, Francie, Ruska, Rakouska, Spojených států amerických, ale i dalších zemí, z nichž někteří si potřebují jen odškrtnout, „... že se byli podívat v těch slavných Věstonicích“, další po čase zašlou své výsledky, avšak nejceněnějšími jsou ti, z nichž se stávají trvalí spolupracovníci a přátelé.

Svým odborným zaměřením navázal na teoretickou i praktickou bázi svých předchůdců - Karla Absolona, Karla Žebery, Františka Proška, Bohuslava Klímy, Jana Jelínka a dalších, a to jak terénními průzkumy a výzkumy v areálu Dolní Věstonice-Pavlov-Milovice, Předmostí u Přerova, Petřkovice u Ostravy, v oblastech Uherskohradištska a Vyškovska, a v jeskyních Moravského krasu a Malých Karpat, nové výzkumy pak otevřel na Stránské skále v Brně a v pískovcových převisech Českého Švýcarska a Českolipska, tak i systematickou interpretační činností nálezových situací. Zúčastnil se paleoantropologických a etnoarcheologických expedic, směřovaných především na Saharu, do Ohňové země, Etiopie a na Sibiř, přičemž u výprav do dvou posledních oblastí byl také hlavním koordinátorem. Výsledky jeho výzkumů a intenzivních spoluprací na území České republiky a v zahraničí se tak promítly ve více než 350 statcích v našich i zahraničních časopisech, včetně těch impaktovaných (*Science*, *PNAS*, *Nature*, *Journal of Human Evolution*, *ad.*), a v řadě vědeckých monografií, u nichž je autorem nebo spoluautorem (jako např. *Paleolit Moravy a Slezska* 1994, 2002, 2009; *Hunters between East and West: The Paleolithic of Moravia* 1996; *Čas lovců: Dějiny paleolitu* 1999; *Hunters of the golden age: The mid-upper Paleolithic of Eurasia 30,000- 20,000 BP* 1999; *Stránská skála. Origins of the Upper Paleolithic in the Brno Basin, Moravia, Czech Republic* 2003; *Early Modern Human Evolution in Central Europe. The People of Dolní Věstonice and Pavlov* 2006; *Počátky umění* 2011 a *Předkové. Evoluce člověka* 2014.). V neposlední řadě je hlavním editorem edice *Dolnověstonické studie*, která aktuálně čítá 20 svazků, členem redakčních rad časopisů (*Eurasian Prehistory*, *Praehistoria*, *Anthropologie*, *Přehled výzkumů*, *Archéologiques*) a vědeckých komitétů v rámci UISPP a INQUA.

Začišťování nálezové vrstvy v Milovicích, jižní Morava, červen 2009. Foto: Martin Frouz.

Studium geologické mapy oblasti Modrého Nilu, Etiopie, leden 2013. Foto Martin Frouz.